

Запорізький державний медичний університет

Кафедра суспільних дисциплін

Методичні рекомендації

для викладачів

до практичного заняття з дисципліни

ФІЛОСОФІЯ НАУКИ

**для здобувачів ступеня доктора філософії за третім освітньо-науковим
рівнем в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальностей**

222 «Медицина»

228 «Педіатрія»

221 «Стоматологія»

226 «Фармація, промислова фармація»

Тема: Медична реальність: її зміст та специфіка

Запоріжжя 2020

Склала професор Утюж Ірина Геннадіївна.

Методичні рекомендації обговорені та ухвалені на засіданні кафедри і рекомендовані до затвердження цикловою методичною комісією

«16» березня 2020р. Протокол № 9

Зав.кафедри суспільних дисциплін, д.ф.н., професор

Утюж І. Г.

Методичні рекомендації затверджені на засіданні циклової методичної комісії з суспільних та гуманітарних дисциплін та рекомендовані для використання в освітньому процесі

«__» _____ 2020р. Протокол №

Голова комісії професор

каф. культурології та українознавства ЗДМУ

Т.В.

Гребенюк

Актуальність теми:

Вивчення філософії, як основи системного та клінічного мислення є досвідом, що апробовано протягом декількох століть історії людства. Філософія вивчає принципи існування світу та допомагає зрозуміти його значення для самої людини. Вона формує основу життя людини: такі принципи, переконання, уявлення завдяки яким людина пізнає, діє, знає та розуміє. Тому вона завжди буде стояти в основі будь-якого напрямку наукового дослідження, в тому числі і медицини.

Медицина еволюціонувала від елементарного ремесла до наукового знання. Як ремесло, медицина не володіла окремо-виділеною системою принципів. Тобто, вона користувалася продуктами аналізу зовнішніх зв'язків та явищ, в жодному разі не свідомо виявлених закономірностей, сутності предметів та процесів природи. Знання базувалися більшою мірою на отриманому досвіді і оволодівати ними могли тільки ті, хто знаходився безпосередньо близько до носія знань. Згодом медицина еволюціонувала до такого стану, коли отримала певні принципи знань, але не всі могли ними користуватися, адже для цього необхідно мати певну культуру мислення, володіти методологією професійної та наукової діяльності.

Для здійснення наукової діяльності медицині необхідні обізнані спеціалісти, які критично ставитимуться до вже відомого та нового знання. Для цього необхідно володіти технологією отримання знань.

I. Мета навчання:

1. **Загальна:** Проаналізувати основні напрямки визначення сутності філософії медицини як області наукового знання. Розкрити проблемне поле філософії, обґрунтувати функції і завдання філософії.

2. **Освітня:** Формування розуміння сутності філософії медицини і фармації як самосвідомості медичного співтовариства. Визначення предметного

поля та основних розділів філософії медицини та фармації. Висвітлення методологічних аспектів медичного дискурсу.

II. Кінцеві результати засвоєння теми

Відповідно вимогам стандарту докторського рівня, аспіранти після вивчення даної теми повинні:

знати: закономірності когнітивних процесів; методи продуктивного навчання; теорію ціннісних орієнтацій та мотивації особистості.

Вміти: оперувати філософськими категоріями та парадигмами; постійно вдосконалювати свій освітній та загально-науковий рівень; аналізувати дані, отримані з інформаційних джерел.

Мати фахові (предметні компетенції): здатність до самостійного та незалежного мислення, формулювання ідей та продукування гіпотез.

III. Термін заняття__2 акад. години

IV. План проведення заняття

1 Організаційна частина:

Контроль відвідування. Ознайомлення студентів з темою, метою та планом заняття. Визначення критеріїв оцінювання (5 хвилин)

2 Вступна частина:

Контроль викладачем базісного рівня знань аспірантів з даної теми на підставі їх самостійної підготовки к заняттю методом усного опитування або вхідного тест-контролю (перелік питань або зразки тестів пропонуються в розділі V) (15 хвилин).

3 Основна частина:

Вивчення, конспектування, дискусія аспірантів та пояснення викладачем найбільш важливих термінів, понять, певних проблематичних

питань теми з використанням методичних рекомендацій для докторів філософії. Розбір і засвоєння графологічної структури теми. Проведення інструктажа. Виконання практичного завдання за варіантами та формами (групова, індивідуальна). Перевірка та оцінка виконаних завдань. (60 хвилин)

4 Самостійна робота аспірантів:

Виконання індивідуальних ситуаційних завдань за варіантами запропонованими викладачем:

1. Дайте визначення філософії медицини.
 2. Охарактеризуйте формування і розвиток медичного дискурсу в класичну епоху.
 3. Які світоглядні орієнтири супроводжують медицину в рамках некласичної парадигми.
 4. Розкрийте основні аспекти значення проблеми медичної етики та деонтології.
 5. Проаналізуйте філософсько-етичні аспекти предметного поля медицини.
- Індивідуальний контроль результатів рішення. (15 хвилин)

5 Заключна частина:

Заклучний тестовий контроль знань та умінь з теми. Виставлення кожному аспіранту оцінки. Домашнє завдання. (30 хвилин)

Академічна перерва 10 хвилин

Разом 135 хвилин

V. Перелік контрольних питань

Контрольні питання

1. Які основні структурні елементи світогляду?
2. Які основні історичні типи світогляду?
3. Як співвідносяться філософія і наука, філософія і медицина?

4. В чому цінність філософії для особи і суспільства?

VI. Графологічна структура теми

1. Філософія, коло проблем та роль у суспільстві.
2. Союз філософії і медицини: історико-філософський аспект.
3. Медична реальність та її складові. Проблеми предмета медицини.
4. Структура та особливості медичного знання.
5. Філософсько-етичні проблеми медицини.

VII. Найбільш важливі термінологічні поняття

та теоретичні питання теми: філософія медицини, евтаназія, життя, духовність, духовне здоров'я, духовне здоров'я особистості, творчість, креативність.

VIII. Завдання для самостійної роботи аспірантів

Підготуйте наукову доповідь з презентацією до заліку на тему:
«Філософсько-етичні аспекти предметного поля медицини»

IX. Підсумковий контроль знань

Прочитати твір Фуко М. Рождение клиники / М.Фуко. – Пер. с фр. – М. : Академический Проект, 2010. – 252 с.

X. Методичне забезпечення

1. **Філософія науки. Етика та методологія наукового дослідження :** навч.-метод. посіб. для підготовки докторів філософії «Doctor of Philosophy» (PhD) / І.Г. Утюж [та ін.]. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2018. – 125с.

2. Тези лекції з даної теми
3. Набір тестів з теми.
4. Схеми та таблиці

XI. Рекомендована література:

Базова:

1. Соціально-філософські та етичні проблеми медицини: Навчальний посібник / За заг. Ред. А.П. Алексеєнко, В. М. Лісового. – Харків : Колегіум, 2010. – 310 с.

2. Хрусталёв Ю.М. Философия науки и медицины: учебник [Электронный ресурс] / Ю.М. Хрусталёв. – М. : ГЭОТАР-Медиа. – 2009. – 784 с.

– Режим доступа:
http://vmede.org/sait/?page=13&id=Filosofija_u4_xrustalev_2009&menu=Filosofija_u4_xrustalev_2009.

Допоміжна:

3. Фуко М. Психическая болезнь и личность / М.Фуко. – Пер. с фр. – СПб. : ИЦ "Гуманитарная Академия", 2009. - 320 с.

4 Фуко М. Рождение клиники / М. Фуко. – Пер. с фр. – М. : Академический Проект, 2010. – 252 с.